

LEGAL ALERT 26/06/2025

Postanowienie SN z 27 marca 2025 r., I CSK 1660/24¹

Postanowienie SN z 27 marca 2025 r. w sprawie I CSK 1660/24 zostało wydane na gruncie postępowania wszczętego wnioskiem o stwierdzenie zasiedzenia. Choć SN odmówił w tej sprawie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w uzasadnianiu orzeczenia wypowiedział się na temat statusu niepoświadczonych kserokopii jako środków dowodowych w postępowaniu cywilnym. To zagadnienie ma zaś istotne znaczenia nie tylko w postępowaniach dotyczących stwierdzenia zasiedzenia, ale również w innych postępowaniach nieprocesowych oraz w postępowaniach procesowych.

SN wyjaśnił, że niepoświadczone kserokopie nie stanowią dowodów z dokumentów — ani dokumentów urzędowych (w rozumieniu art. 244 k.p.c.), ani dokumentów prywatnych (w rozumieniu art. 245 k.p.c.).

Nie oznacza to jednak, że takie kserokopie nie mają żadnej mocy dowodowej. Strona, na której spoczywa ciężar wykazania faktu może posłużyć się niepoświadczoną kserokopią jako dowodem służącym wykazaniu danej okoliczności. Do środków dowodowych w postaci kserokopii ma zastosowanie art. 308 k.p.c., czyli choć sąd nie stosuje do nich bezpośrednio przepisów dotyczących dokumentów urzędowych i prywatnych, to powinien stosować odpowiednio przepisy o dowodzie z oględzin oraz o dowodzie z dokumentów.

Środek dowodowy w postaci niepoświadczonej kserokopii może stanowić zatem dowód alternatywny względem oryginału dokumentu, albo jego kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem, z tym zastrzeżeniem, że jeśli sąd albo strona przeciwna zażąda złożenia oryginału dokumentu, uczestnik postępowania, którzy wcześniej posłużył się niepoświadczoną kserokopią będzie zobowiązany do przedłożenia oryginału dokumentu. Zgodnie z art. 129 k.p.c. w przypadku, gdy to strona przeciwna żąda przedłożenia oryginału dokumentu, możliwe jest złożenie odpisu dokumentu zamiast oryginału, jeżeli zgodność odpisu z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie profesjonalnego pełnomocnika. Jednakże, jeśli po złożeniu takiego poświadczanego odpisu sąd zażąda złożenia

¹ <https://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/Orzeczenia3/I%20CSK%201660-24.pdf>.

oryginału dokumentu, strona ostatecznie będzie zobowiązana złożyć również oryginał dokumentu.

Postanowienie SN z 27 marca 2025 r. jest potwierdzeniem dotychczasowego stanowiska SN w przedmiocie oceny mocy dowodowej niepoświadczonych kserokopii dokumentów. Dla przykładu w wyroku z 25 listopada 2015 r. w sprawie IV CSK 52/15² SN zaznaczył, że dowody z kserokopii choć nie są dokumentami w rozumieniu art. 244 k.p.c. i art. 245 k.p.c. to mają moc dowodową i tak samo jak wszystkie inne dowody podlegają ocenie sądu na podstawie art. 233 k.p.c.

Różnicę między środkiem dowodowym w postaci niepoświadczonej kserokopii a innymi środkami dowodowymi, o których mowa w kodeksie postępowania cywilnego polega na możliwości zażądania przez przeciwnika, albo przez sąd złożenia oryginału dokumentu. Jeśli jednak ani sąd, ani przeciwnik nie skorzystają z uprawnienia do żądania złożenia oryginału, kserokopia dokumentu będzie mogła służyć wykazaniu tych samych faktów, które wynikają z oryginału dokumentu.

² <https://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/orzeczenia3/iv%20csk%2052-15-1.pdf>.